

D. Bartlett, D. Ricketts;
A. van Dalen (red.)
Indirecte restauraties.
Tandheelkundige essenties 5
Houten: Prelum Uitgevers, 2009
163 bl., geïll. € 65,00.
ISBN 978 90 8562 068 6

Indirecte restauraties

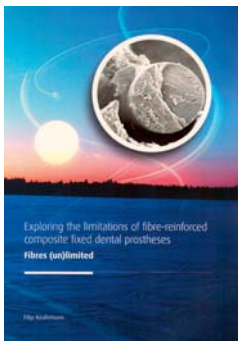
Volgens de oorspronkelijke Britse auteurs is dit boek bedoeld als leidraad voor tandartsen en tandheelkundestudenten bij het restaureren van gebitselementen met indirecte restauraties. Het boek is geen naslagwerk, integendeel, het vat de kernpunten samen die van cruciaal belang zijn voor het slagen van indirecte restauraties. Conventionele bruggen en bruggen met een minimale preparatie worden buiten beschouwing gelaten, aangezien deze onderwerpen al aan de orde komen in diverse andere tandheelkundige uitgaven. Desalniettemin is een groot aantal van de hier beschreven principes ook bij dit soort restauraties toepasbaar.

De opzet van het boek is helder en compact. De structuur van de hoofdstukken sluit aan bij aspecten die voor de dagelijkse praktijk van belang zijn, van indicatie voor kronen tot procedures voor de vervaardiging van indirecte restauraties. De informatie die wordt gegeven is

duidelijk en direct toepasbaar. Het is goed om te merken dat daarbij niet alleen aandacht uitgaat naar moderne volledig keramische restauraties, maar ook naar 'bewezen' conventionele technieken zoals (opgebakken) metaalkronen.

Veel aandacht is er voor kronen waarvoor volledige omslijpingen noodzakelijk zijn. Voor minimaal invasieve indirecte restauraties, zoals veneers, is echter beperkt aandacht. Dat wil niet zeggen dat de auteurs geen plek zien voor andere restauraties dan kronen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het gegeven dat bij de opbouw van slijtage ook aandacht wordt gegeven aan de mogelijkheden van directe composietrestauraties.

Zoals aangegeven is het boek geen naslagwerk. In lijn daarmee wordt er met mate verwezen naar de beschikbare literatuur. Het leest echter prettig en is goed toegankelijk, zowel voor de tandarts-algemeen practicus als voor de gevorderde student die zich in korte tijd een beeld van de diverse restauraties wil vormen.

F. Keulemans
Exploring the limitations of
fibre-reinforced composite
fixed dental prostheses.
Fibres (un)limited
Amsterdam: Universiteit van
Amsterdam, 2010
175 bl., geïll.

Vezelversterkte composiet adhesiefbruggen

Met dit onderzoek heeft de promovendus Filip Keulemans een *in vitro* ontdekkingsreis gemaakt om de invloed van vezelversterking op mechanische eigenschappen van composiet te onderzoeken en te exploreren wat voor invloed verschillende prothetische ontwerpen hebben op adhesiefbruggen.

Het proefschrift is opgebouwd uit een uitgebreid literatuuroverzicht over onderzoek naar vezelversterkte composieten en, van de hand van de promovendus, 4 geaccepteerde onderzoeksartikelen en een onderzoeksartikel dat recent is aangeboden ter publicatie. Het doel van het promotieonderzoek was meer inzicht te krijgen in de invloed van vezelversterking op enerzijds de mechanische eigenschappen van tandheelkundige composieten en anderzijds het ontwerp van adhesiefbruggen.

Onderzocht werden 1. de invloed van vezelversterking op de breuksterkte en vermoeiingsweerstand van tandheelkundige composieten; 2. het effect van vezelversterking en van bevestigingscement op de statische en dynamische afbreukwaarden van éénvleugelige adhesiefbruggen; 3. het gedrag van éénvleugelige adhesiefbruggen bij verschillende materialen; 4. het type retentievleugel; en 5. de invloed van het ontwerp op de vezelversterkte onderstructuur.

De promovendus levert een mooie bijdrage

aan de kennis over de vezelversterkte adhesiefbruggen en maakt een verbinding naar de klinische praktijk vooral door middel van *in vitro*-onderzoek naar het ontwerp van adhesiefbruggen.

Een aantal opmerkelijke conclusies: vezelversterkte composieten waren bijzonder geïndiceerd in situaties waar grote krachten waren te verwachten; de afbreukwaarde bij éénvleugelige adhesiefbruggen met vezelversterking bleek significant groter dan zonder vezelversterking, maar de onderzochte bevestigingscementen lieten geen verschillen zien. Bij toeval werd ontdekt dat vezels die direct uit de verpakking kwamen sterker waren dan vezels uit reeds geopende verpakkingen.

Bij frontadhesiefbruggen bleek een verschil in faalgedrag bij verschillende materialen te bestaan: connectorbreuk bij vezelversterkte composieten en keramiek en 'debonding' bij metaal en zirconia. In de posterieure regio bleken retentievleugels die 180° waren omvat gunstiger te zijn dan intracoronaire restauraties, waarbij vaak knobbelbreuk optrad. Ten slotte werd aangetoond dat composiet dat met korte vezels is versterkt mogelijkheden bood bij de constructie van de draagstructuur van adhesiefbrugwerk.

Aanbevolen wordt om deze nieuwe ontwikkelingen in gerandomiseerde klinische onderzoeken nader te bestuderen.

Endodontologie

S.K. Thoden van Velzen,
P.R. Wesselink (red.)
Endodontologie, studenteditie
Houten: Bohn Stafleu Van
Loghum, 2010
499 bl., geïll. € 69,95
ISBN 978 90 313 7246 1

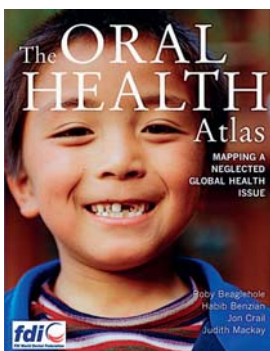
De tweede druk van het boek 'Endodontologie' uit 1995 werd gezien als een onmisbaar leerboek en naslagwerk voor zowel tandartsen als studenten. In de derde druk van dit boek zijn nieuwe inzichten en wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen en concepten als de biofilm, nikkel-titanium instrumentarium, mineraal trioxide-aggregaat, passieve ultrasone irrigatie en de cone beam-computertomografie opgenomen.

In het boek is volgens de redactie 'een veelheid van nieuwe informatie kritisch bekeken en samengevat'. Dit blijkt onder andere in het hoofdstuk over microbiologie van pulpitis en pulpanecrose. Terwijl in de vorige druk talloze namen van soorten micro-organismen werden opgesomd, is nu overzichtelijk weergegeven onder welke omstandigheden en op welke locatie de verschillende pathogenen worden gevonden en welke factoren leiden tot pulpitis en parodontitis apicalis. De hoofdstukken over endodontologische diagnostiek, vitalepulpabehandeling en herbehandeling zijn in deze vernieuwde versie veel meer toegespitst op de praktische uitvoering.

In het gehele boek ligt de nadruk op de verschillende processen die van invloed zijn op het verloop van pathologie en genezing van aandoeningen van het endodontium en de periapex. Zo wordt bijvoorbeeld een duidelijk onderscheid gemaakt tussen behandeling van de vitale en de necrotische geïnfecteerde pulpa. Dit alles uiteraard gebaseerd op wetenschappelijke literatuur. Door nadruk te leggen op het hoe en waarom van de verschillende processen en behandelmethodes stelt het boek 'de lezer in staat nieuwe ontwikkelingen kritisch te bezien en te plaatsen in het grotere geheel', aldus de redactie.

De gehele tekst is prettig om te lezen en toegankelijk. Op diverse plaatsen wordt de tekst verder toegelicht in kaders. De inleidende vragen bij elk hoofdstuk zijn vooral voor het studentenonderwijs zeer behulpzaam. De tekst wordt verduidelijkt door goede klinische en röntgenologische afbeeldingen en tekeningen. Met het verschijnen van deze derde druk is de nieuwe Nederlandstalige 'endobijbel' een feit.

Internationale mondgezondheid

R. Beaglehole, H. Benzian, J. Crail,
J. Mackay
The oral health atlas: mapping a
neglected global health issue
Brighton, DI World Dental
Federation, 2009
120 bl., geïll. CHF 45,00.
ISBN 978 0 9539261 6 9
Gratis pdf op
<http://www.oralhealthatlas.org>

Dit boekje beschrijft in een notendop de internationale stand van zaken en problemen op het gebied van de mondgezondheid. Tegelijkertijd stellen de auteurs vast dat er een ontstellend gebrek aan gegevens bestaat om die situatie adequaat te beschrijven. Dat blijkt bijvoorbeeld wanneer zij ingaan op de relatie tussen mondgezondheid en armoede, de onderschatting van de relatie die er bestaat tussen mondgezondheid en levenskwaliteit en de geringe politieke wil van overheden om preventieve maatregelen te bevorderen.

In deel I gaan de schrijvers in op het belang van een goede mondgezondheid en wijzen zij op de relatie met de algehele medische situatie. In het volgende deel beschrijven zij de bestaande mondproblemen, waarbij zij onder meer de ongelijke verdeling van deze aandoeningen over de continenten aangeven. Daarnaast stellen zij vast wat de impact is van mondproblemen op het dagelijkse leven. In deel III en IV bespreken de auteurs risicofactoren voor mondproblemen

en mogelijke methoden om deze te elimineren. Daarna komen de aantallen tandartsen en ander personeel in deze sector van de gezondheidszorg aan de orde. Daarbij valt de ongelijke verdeling van tandartsen over de hele wereld en de emigratie van tandartsen uit de ontwikkelingslanden naar de westelijke wereld op. In de laatste 2 delen worden de opleidingsmogelijkheden, het wereldwijde onderzoek, de historie en de toekomst besproken.

Dit buitengewoon interessante boekje is een echte aanrader, waarbij ik hoop dat in een volgende editie in het deel over de geschiedenis Anthonie van Leeuwenhoek wordt genoemd en aandacht wordt besteed aan de lastige problematiek van de bepaling van de kwaliteit van mondzorg en de diverse tuchtmaatregelen bij falende hulp.